

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖS
IŠVADA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ELEKTROS ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. VIII-1881 2, 6, 7, 9, 18, 31 IR 78 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO DEŠIMTUOJU¹ SKIRSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO (TOLIAU – PROJEKTAS)
(TAP-19-2001; 19-2002; TAIS NR. 19-14108; 19-14106)

Nr.
Vilnius

Įvertinę Projekto atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams ir teisės technikos reikalavimams teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Projektu keičiamo Lietuvos Respublikos Elektros energetikos įstatymo (toliau – keičiamas įstatymas) 2straipsnyje apibrėžiamose sąvokose, pvz., EEĮ projekto 2 straipsnio 7² dalis, 18² dalis ir kt., vartojamas naujas, galiojančiame Elektros energetikos įstatyme ir Projekte neapibrėžtas terminas „*nepriklausomas elektros energijos paklausos telkėjas*“. Siekiant teisinio aiškumo ir apibrėžiamų sąvokų aiškumo, siūlome apibrėžti, kas yra laikoma nepriklausomu elektros energetikos telkėju. Kita vertus, iš teisės aktų projektų informacinės sistemos matyti, kad yra rengiamas kitas Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 pakeitimo įstatymo projektas (TAIS Nr. 19-12679), kuriame siūloma apibrėžti „*nepriklausomo elektros energijos paklausos telkėjo*“ sąvoką. Siekiant teisėkūros ekonomiškumo ir vartojamų formuluočių aiškumo, siūlytume įvertinti projektų TAIS Nr. 19-14108 ir TAIS Nr. 19-12679 sujungimo į vieną projektą galimybes.

2. Keičiamo įstatymo 2 straipsnio 18² dalyje apibrėžiamos sąvokos „*esami pajėgumus užtikrinantys įrenginiai*“ turinys kelia teisinį neaiškumą, tuo aspektu, kad prie esamų įrenginių priskiriami „*įrengiami <...> įrenginiai*“, tai yra, įrenginiai, kurie dar nėra įrengti, bet, pagal sąvokos apibrėžtį atitinka nustatytus reikalavimus ir yra „naudojami veiklai turint reikiamą leidimą ir (ar) atestatą“. Be to, siekiant teisinio aiškumo, siūlytume detaliau paaiškinti skirtumus tarp „įrengiamų <...> įrenginių“ ir „planuojamų pajėgumus užtikrinančių įrenginių“.

3. Atsižvelgiant į Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijas, patvirtintas Teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1R-298, 6.5 papunkčio nuostatą, kad teisės aktų terminai turi būti tikslūs ir taisyklingi, ydinga praktika laikytina keičiamame įstatyme apibrėžiamų sąvokų apibrėžtyse vartoti nuostatas, kurios kartojamos kituose keičiamo įstatymo straipsniuose, pvz., sąvoka „*išankstinis pajėgumų aukcionas*“ apibrėžiama nusakant subjektus, galinčius dalyvauti aukcione analogiškai juos pakartojant ir keičiamo įstatymo 70² straipsnio 2

dalyje. Siekiant teisės akto aiškumo ir glaustumo, siūlome keičiamame įstatyme tikslinti apibrėžiamas sąvokas jas tikslinant ir nekartoiant tų pačių nuostatų keliuose keičiamo įstatymo.

4. Keičiamo įstatymo 2 straipsnio 30⁶ dalyje apibrėžiama „*pajėgumų užtikrinimo mechanizmo registro*“ sąvoka sukelia teisinį neaiškumą, kadangi nei iš Projekto nuostatų, nei iš Projekto aiškinamojo rašto nėra pilnai aišku, kas bus registro valdytojas ir kiek laiko duomenys jame bus tvarkomi, kada duomenys bus išbraukiami iš registro ir pan. (keičiamo įstatymo 70³ straipsnio 14 dalyje paminėta, kad perdavimo sistemos operatorius Pajėgumų aukcionų nuostatuose nustatyta tvarka sukuria pajėgumų užtikrinimo mechanizmo registrą). Siūlytume šiuo aspektu tikslinti keičiamą įstatymą, pvz., 70³ straipsnio 9, 12, 14 dalis. Taip pat siūlome suvienodinti vartojamas formuluotes „*įrašomi*“ ir „*įtraukia*“ į registrą.

5. Iš keičiamo įstatymo 2 straipsnio 30⁷ dalies, taip pat ir iš keičiamo įstatymo 70⁶ straipsnio nėra aišku, ar pajėgumų užtikrinimo prievolės perleidimas galimas bet kuriam pajėgumų aukciono dalyviui, ar tik pajėgumų aukciono laimėtojui. Siūlome šiuo aspektu patikslinti minėtas nuostatas.

6. Siekiant įstatymo nuostatų nuoseklumo, keičiamo įstatymo 7 straipsnio 17 punkte prieš žodį „*teikia*“ įrašytini žodžiai „*rengia ir*“.

7. Keičiamo įstatymo 9 straipsnyje siūloma papildyti Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos (toliau – Taryba) funkcijas tiksliai įvardijant būsimų tvarkų (metodikų) pavadinimus, tačiau siūlytume įvertinti aplinkybę, kad kai kuriais atvejais galėtų būti rengiamas vienas teisės aktas (siekiant mažinti atskirų teisės aktų skaičių), reglamentuojantis keletą susijusių ar panašių santykių. Kita vertus, įvertintini siūlomų tvarkų (metodikų) pavadinimai jų aiškumo aspektu, kad iš pavadinimo būtų aiški teisės akto reguliavimo sritis, pvz., keičiamame įstatyme nėra apibrėžta „*ribinio pajamų skaičiavimo*“ sąvoka, nors ji minima keičiamo įstatymo 9 straipsnio 3 dalies 21 punkte nustatytos metodikos pavadinime, taip pat keičiamo įstatymo 9 straipsnio 3 dalies 20 punkte nurodytos metodikos reguliavimo sritis nėra aiški.

8. Siekiant teisinio aiškumo, siūlytina atskleisti keičiamo įstatymo 70¹ straipsnyje nurodyto „*technologinio neutralumo*“ principo turinį.

9. Siūlytina atskleisti, kas yra turima omeny keičiamo įstatymo 70¹ straipsnio 2 dalyje nurodant, kad Vyriausybės tvirtiname tvarkos apraše turi būti nustatyta pajėgumų užtikrinimo mechanizmo *organizacinė struktūra*, kai ji detalčiai jau yra aprašyta nagrinėjamo Projekto nuostatose. Taip pat pagrįstų abejonių kyla dėl įstatymą įgyvendinančių teisės aktų, tai yra, Pajėgumų užtikrinimo mechanizmo įgyvendinimo tvarkos aprašo ir Pajėgumų aukcionų nuostatų galimos konkurencijos tuo aspektu, kad Pajėgumų užtikrinimo mechanizmo įgyvendinimo tvarkos apraše bus nustatoma minėto mechanizmo įgyvendinimo tvarka, nors keičiamo įstatymo 70¹

straipsnio 3 dalyje nurodyta, kad pajėgumų užtikrinimo mechanizmas yra įgyvendinamas organizuojant pajėgumų aukcionus.

10. Analogiškai kaip ir Teisingumo ministerija savo išvadoje pateiktoje pastaboje, manome, kad įstatyme turėtų būti apibrėžti ūkinės veiklos ribojimai, todėl tikslinga keičiamo įstatymo 70¹ straipsnio 4 dalis ir kitos nuostatos, pvz., 70³ straipsnio 1 dalis, kuriose siūloma nustatyti, kad pajėgumų aukcione gali dalyvauti dalyviai, kurie valdo esamus ir (ar) planuojamus pajėgumus užtikrinančius įrenginius, „atitinkančius Pajėgumų aukcionų nuostatuose nurodytus techninius reikalavimus“ ir įstatyme nustatyti kriterijus (sritis ir pan.), apibrėžiančius įrenginių techninius reikalavimus, o įgyvendinančiame teisės akte nustatyti konkrečius techninius reikalavimus.

11. Iš keičiamo įstatymo nuostatų (pvz., keičiamo įstatymo 70¹ straipsnio 5 dalies, 70² straipsnio 1 dalies, 70³ straipsnio 9 dalies, ir iš Projekto aiškinamojo rašto) nėra pilnai aiškus pajėgumų aukcionų organizavimas laike, tai yra, kiek pajėgumų aukcionų – išankstinių ir pagrindinių (jei bus reikalinga, ir papildomų) – planuojama numatyti Pajėgumų aukcionų organizavimo tvarkaraštyje (po vieną ar po kelis). Siūlytina keičiamą įstatymą arba Projekto aiškinamąjį raštą tikslinti (papildyti) šiuo aspektu.

12. Keičiamo įstatymo 70¹ straipsnio 8 dalyje nustatyta, kad dalyvavimas kitų valstybių narių pajėgumų mechanizmuose „neatleidžia pajėgumų vykdytojų nuo pajėgumų užtikrinimo prievolių įvykdymo *kritiniu* Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos laikotarpiu“. Pagal pajėgumų užtikrinimo prievolės apibrėžties turinį, prievolė yra suprantama kaip įsipareigojimas *palaikyti pajėgumus užtikrinančių įrenginių parengtį* ir Lietuvos elektros energetikos sistemai pateikti šių pajėgumų aukcione laimėtus pajėgumus atitinkantį elektros energijos kiekį per kritinį sistemos laikotarpį. Siūlytume suderinti minėtas nuostatas tarpusavyje.

13. Keičiamo įstatymo 70² straipsnio 1 dalyje siūlytina atsisakyti besikartojančios nuostatos, apibrėžiančios, kuo vadovaujantis vykdomas išankstinis aukcionas, nes keičiamo įstatymo 70¹ straipsnio 3 dalyje jau yra nustatyta, kuo vadovaujantis yra vykdomi pajėgumų užtikrinimo aukcionai, tame tarpe ir išankstinis aukcionas.

14. Siūlytina aiškiau išdėstyti keičiamo įstatymo 70² straipsnio 3 dalį nurodant, kokias kriterijais vadovaujantis bus paskirstomi pajėgumai organizuojant išankstinius pajėgumų aukcionus. Taip pat, siūlytina atskleisti keičiamo įstatymo 70² straipsnio 4 dalyje vartojamos formuluotės „*jungiamąja linija (ar linijomis) patenkančių pajėgumų riba*“ turinį.

15. Keičiamo įstatymo 70³ straipsnio 4 dalyje nustatytas asmenims, turintiems pareigą dalyvauti kvalifikacinėje atrankoje, reikalavimas „*pateikti perdavimo sistemos operatoriui motyvuotą prašymą dėl ketinio nedalyvauti kvalifikacinėje atrankoje*“ kelia pagrįstų abejonių dėl

vienodo teisinio reguliavimo lyginant su galiojančio Elektros energetikos įstatymo 20 straipsnio 3 dalimi. Siekiant proporcingo teisinio reguliavimo, siūlome pagrįsti nustatytų skirtingų reikalavimų tikslingumą. Be kita ko, atkreipiame dėmesį, kad perdavimo sistemos operatoriui, atmetus asmens prašymą dėl ketinimo nedalyvauti kvalifikacinėje atrankoje, nėra nustatytos pareigos pateikti prašymo atmetimo motyvus. Taip pat, nėra pilnai aišku, kaip bus sprendžiamas klausimas, jei atmetus asmens prašymą dėl ketinimo nedalyvauti kvalifikacinėje atrankoje, asmuo pateiks prašymą pagal galiojančio Elektros energetikos įstatymo 20 straipsnio 3 dalį.

16. Keičiamo įstatymo 70³ straipsnio 7 dalies 9 punkte nustatytas ribojimas dalyvauti pajėgumų užtikrinimo mechanizme asmenims, kurie yra gavę fiksuotą tarifą ir (ar) kainos priedą už jų valdomuose įrenginiuose iš atsinaujinančių energijos išteklių pagamintą elektros energiją <...>. Vertinant nustatyto ribojimo pagrindimą, siūlytume pagrįsti ar paaiškinti dėl pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdytojo galimybės dalyvauti skatinimo priemonėse pagal Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymą. Taip pat siūlytume pagrįsti, ar pasirinktas technologinio neutralumo principas, neteikiant prioriteto pajėgumams iš atsinaujinančių išteklių, nemažins atsinaujinančių išteklių energetikos skatinimo elektros energijos sektoriuje.

17. Siekiant užtikrinti teisės akto nuostatų nuoseklumą, manytina, kad keičiamo įstatymo 70³ straipsnio 10 ir 11 dalys nėra kvalifikacinės atrankos reguliavimo dalykas. Taip pat atkreipiame dėmesį, kad keičiamo įstatymo 70³ straipsnio 10 ir 11 dalių nuostatos tikslintinos nurodant, koku būdu yra surenkama ir pateikiama informacija, koku tikslu ir koks yra nurodyto 5 metų termino atskaitos momentas.

18. Atsižvelgiant į tai, kad įstatyme turi būti aiškiai ir nedviprasmiškai apibrėžtos asmenų, kuriems taikomas teisės aktas, teisės ir pareigos, siūlytume šiuo aspektu peržiūrėti ar patikslinti keičiamo įstatymo nuostatas, nustatančias pajėgumų aukcionų kainos nustatymo, laikotarpio, kurį pajėgumų aukciono dalyvis turės pajėgumų užtikrinimo prievolę, apskaičiavimo taisykles, pvz., keičiamo įstatymo 70² straipsnio 5 dalis, 70⁴ straipsnio 1, 4 dalis, 70¹² straipsnio 12 dali ir kt.

19. Keičiamo įstatymo 70⁴ straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad pagrindiniame ar papildomame pajėgumų aukcione gali dalyvauti asmenys, kurie yra pripažinti pajėgumų aukciono dalyviais, tačiau iš keičiamo įstatymo nuostatų nėra aišku, kada ir kas pripažįsta asmenį pajėgumų aukciono dalyviu.

20. Keičiamo įstatymo 70⁴ straipsnio 8 dalis tikslintina aiškiau nustatant perdavimo sistemos operatoriaus teisės vertinti, ar reikalinga organizuoti papildomą aukcioną įgyvendinimo tvarką, kadangi iš nagrinėjamos nuostatos nėra aišku, iki kurio momento perdavimo sistemos

operatorius gali vertinti dėl papildomo aukciono reikalingumo, kiek papildomų aukcionų gali būti organizuojama ir pan.

21. Atsižvelgiant į keičiamo įstatymo 70⁴ ir 70⁵ straipsnių reguliavimo dalyką, siūlytume keičiamo įstatymo 70⁴ straipsnio 9 dalį dėstyti keičiamo įstatymo 70⁵ straipsnyje.

22. Keičiamo įstatymo 70⁵ straipsnio 1 dalies nuostata, kad standartinės pajėgumų teikimo sutarčių sąlygos yra skelbiamos prieš pirmojo pajėgumų aukciono kvalifikacinės atrankos pradžią, tikslintina, nes prieš išankstinį aukcioną standartinės sutarčių sąlygos nebus žinomos jame dalyvaujantiems asmenims, arba pateikti tokio teisinio reguliavimo pagrindimą.

23. Keičiamo įstatymo 70⁵ straipsnio 3 dalies paskutinio sakinio nuostata, kad perdavimo sistemos operatorius yra atleidžiamas nuo bet kokios atsakomybės už įgyvendinančios institucijos pateiktos informacijos teisingumą, kelia pagrįstų abejonių tuo aspektu, kad perdavimo sistemos operatoriui nenustatoma pareiga ir periodiškumas prašyti konkrečios informacijos bei įgyvendinimo mechanizmas.

24. Tikslintina keičiamo įstatymo 70⁵ straipsnio 5 dalyje nustatyta suminė baudų vertė „per <...> metus“ keičiant į formuluotę „per <...> 12 mėnesių“. Taip pat atkreipiame dėmesį, kad keičiamo įstatymo 70⁵ straipsnio 5 dalyje neįvestas trumpinys „suminė baudų vertė“, todėl siūlytume keičiamo įstatymo 70⁵ straipsnio 6 dalį dėstyti analogiškai kaip ir prieš tai esančią šio straipsnio dalį. Be to, keičiamo įstatymo 70⁵ straipsnio 6 dalyje teikiama nuoroda „į šio įstatymo 70⁵ straipsnio 5 dalį“ keistina į „į šio straipsnio 5 dalį“.

25. Atsižvelgdami į tai, kad galiojančio Elektros energetikos įstatymo 78 straipsnyje nustatyta, kad tiek vartotojų, tiek elektros energetikos įmonių ginčai nagrinėjami Energetikos įstatyme nustatyta tvarka, siūlome keičiamo įstatymo 78 straipsnio 2 dalyje atsisakyti nuorodos į energetikos įmonių ginčų nagrinėjimo taisyklės kaip perteklinės, taip pat ir keičiamo įstatymo 78 straipsnio 3 dalies kaip perteklinės, nes analogiška nuostata yra nustatyta Energetikos įstatymo 34 straipsnio 7 dalyje.

Teisės grupės patarėja

Erika Vaivadienė